

[Bundvad.]

hvilket altså indirekte, og jeg kan også godt sige direkte, er med til at udmarve kassernes økonomi og reserver.

Diskussionen har været inde på spørgsmålet om offentlige arbejder, og her, mener jeg, er en af de uheldige omstændigheder den, at ministeren kom altfor sent med frigivelse af disse arbejder. Frigivelsen kom så sent, at kommunerne ikke engang kunne få tid til at få projekterne færdige, inden vinteren var ovre. Dertil kommer et andet forhold, som må med i billedet: Kommunerne skal jo ud og låne penge, for de får ikke alle pengene til disse arbejder, men skal binde sig til uopsigelige lån på 6 pct. Det vil vel enhver kommune, der føler ansvar for sin økonomi, betænke sig på, for den ved, at kommer vi ind i bedre, i gunstigere tider med lavere rente, så hænger den og skatteyderne i kommunen en 25 å 30 år på den forhøjede rente, som er en følge af regeringens kreditpolitik. Det er en hemsko for igangsættelse af ønskede arbejder.

Jeg kan også nævne, at den rationalisering, der har fundet sted indenfor landbruget, virkelig har skabt meget store problemer for vort arbejdsmarked. Man kan sige, at rationalisering i sig selv er sund, men den enkelte arbejdsgiver anlægger jo en privatøkonomisk beregning på, hvad det kan betale sig for ham at gøre, og så gør han det. Man kan så sige, at efter skemaet skulle de ledige arbejdere kunne vandre til byerne og få arbejde i håndværk, industri, eller hvad det nu kan være; men det har ikke været tilfældet. Tallene har været nævnt før i dag. Landbruget har afgivet 100 000—110 000 mand i løbet af en halv snes år, og dem har erhvervslivet overhovedet ikke kunnet opsuge.

Det er et meget stort problem, der her ligger. Ude i arbejdsmandsforbundets landafdelinger har vi gående 50—60 pct. arbejdsløse. Man igangsætter en smule offentligt arbejde ved veje og sådan noget, for at arbejdsmændene lige kan klare 26 ugers bestemmelsen, hvorved arbejdsløshedskasserne fortsat har forsørgelsen, medens kommunehjælpskassen slipper. Det er en rent privatøkonomisk spekulation for den enkelte landbruger, det kan også være tilfældet i industrien, men samfundet har forsørgelsespligten overfor de arbejdsløse. Ministeren mener, at han bare skal læse

det over på kasserne, men det tror jeg ikke går.

Udligningsproblemet løses ikke blot ved, at man flytter penge. Jeg glædede mig forøvrigt over den, synes jeg, meget klare udtalelse af ministeren under en af de foregående sager; ministeren sagde, at han ikke var ude efter — skal vi sige de velhavende kassers reserver. Det ville glæde mig, om ministeren angående denne sag ville gentage denne udtalelse.

Jeg bemærkede mig også, at ministeren med næsten rørelse i stemmen sagde, at nu kan arbejdsmændene ikke betale højere kontingent, og det var heller ikke det, han ville. Under hensyn til disse to synspunkter forstår jeg ikke, hvorfor man ikke positivt kan tage spørgsmålet om de 28 millioner til arbejdsmændenes arbejdsløhedskasse op straks. Der er kun tale om enten statskassen eller arbejdsgiverne, og derfor ser jeg ikke, hvorfor man skal trække underskuddet over i en eventuelt kommende kommission.

Spørgsmålet om nedsættelse af en kommission rejser sig naturligt for os, fordi vi ikke mener, det er rimeligt, at kasserne, når de stilles overfor de problemer, jeg her har rejst, af rent social, beskæftigelsesmæssig karakter o. s. v., hver gang næsten på deres knæ skal komme og bede om penge. Vi mener, sagen må undersøges til bunds og på alle leder og kanter, og så må vi ønske, at kommissionen kan komme til et resultat, der kan bære både i magsvejr og i stormvejr. Vi må kunne indrette vort kassesystem på også at kunne tage en arbejdsløshed, som samfundet ikke måtte være herre over. Af den grund er det, vi stiller vort forslag. Vi mener, at kommissionen bør sammensættes som foreslået af repræsentanter for de udvalgsberettigede partier, De samvirkende Fagforbund, arbejdsgiverforeningen, arbejdsløshedskasserne og administrationen, og vi mener, at opgaven må være at tilvejebringe en varig løsning af vanskeligt stillede arbejdsløshedskassers økonomiske forhold.

Jeg tillader mig at anbefale forslaget.

Arbejds- og socialministeren (Poul Sørensens): Også jeg vil afgive det løfte at begrænse mig, og jeg vil oven i købet forsøge at holde det.

Det var interessant at høre den historiske udredning om kasserne for de senere år. Jeg manglede blot i det billede, der blev skabt af de opgaver, som kasserne har på-